skarpt läge

Skärteknikcentrum Sveriges verksamhet bidrar till stärkt konkurrenskraft i branschens företag.

SKÄRTEKNIKCENTRUM SVERIGE

Tillsammans driver vi innovation, utveckling och tillväxt
för att stärka den skärtekniska branschens konkurrenskraft.

Vårt uppdrag är att skapa värde för våra medlemsföretag och bidra till hållbar konkurrenskraft och långsiktig utveckling i den skärtekniska industrin.

– för en stark och hållbar bransch

Nytta direkt

Vi bedriver verksamhet som ger nytta direkt genom insatser som ger branschens företag stöd i sitt dagliga arbete och deras medarbetare möjlighet att utvecklas.

Saker som vi gör:

- **Validering och certifiering av yrkeskompetens.** Stärker både företagets konkurrenskraft och medarbetarnas utveckling.
- **Utvecklingsprojekt** som driver teknikutveckling framåt och underlättar omställningen till en cirkulär ekonomi.
- **Mötesplatser och nätverk** där företag får träffas, dela erfarenheter, inspireras och skapa nya affärsmöjligheter.

Nytta på sikt

Vi representerar och driver branschens intressen där det är svårt för enskilda företag att agera på egen hand.

Det kan vara att:

- **Kvalitetssäkra utbildningar** inom det svenska skolsystemet för att säkerställa framtidens kompetens.
- **Medverka i branschråd och expertgrupper** inför politiska beslut som påverkar industrins villkor.
- **Attrahera nästa generation** genom initiativ som Ungdoms-SM i CNC-teknik och CAD-konstruktion.
- **Skapa förutsättningar för strategisk utbildning** och långsiktig tillväxt i branschens företag.

SKÄRPA I VARJE DETALJ

Utan skärteknik stannar industrin. Ändå är det en av de mest osynliga delarna av svensk tillverkning. När Ulrika Elmersson tog över Skärteknikcentrum Sverige valde hon att gå rakt på kärnan – och förändra både fokus och riktning.

Det är lätt att prata om industrins framtid i stora ord. Om AI, automation och global konkurrens. Men mitt i alla teknikskiften finns en process som sällan får uppmärksamhet, trots att den är helt avgörande. Det är där, i mötet mellan verktyg och metall, som allt avgörs.

– När jag började förstå komplexiteten i den skärtekniska processen blev det väldigt tydligt för mig hur många dimensioner det faktiskt handlar om. Det är så mycket som ska stämma för att resultatet ska bli hundraprocentigt, utan fel och med så små toleranser. När den bilden klarnade så kände jag att vi inte behövde bredda oss – vi behövde snarare fokusera, säger Ulrika Elmersson.

Bakom varje komponent finns en process där små variationer kan få stora konsekvenser. Det handlar om materialets egenskaper, bearbetningens olika parametrar, skärvätskor och verktyg som ska samverka i flera steg. När Ulrika Elmersson tillträdde som vd blev det därför snabbt tydligt att organisationen behövde fokusera mer mot skärandeprocessen.

– I slutändan är det ju den där processen som ska fungera när skärverktyget når metallen. Det är där allt avgörs. Och då måste vi också vara riktigt bra på just det.

Automation kräver mer, inte mindre

Samtidigt förändras industrin snabbt. Automation och digitalisering gör att kompetenskraven ökar.
– En operatör i dag behöver kunna andra saker än tidigare. Man behöver förstå mer av helheten och samtidigt behöver man djup kunskap för att förstå sammanhanget.
Det gör att det blir svårare att rekrytera rätt kompetens och det finns en oro för att Sverige tappar spets inom den skärande processen.

– Vi har ganska lite forskning inom det här området i dag. Och där ser vi en risk att vi tappar den riktigt vassa kompetensen. Den kanske inte behövs i varje företag, men vi behöver den i Sverige.

Satsa på dem som redan finns

När Ulrika Elmersson får frågan om vad industrin behöver förändra landar svaret i företagen själva.
– Jag skulle säga att man måste fokusera mer på sina medarbetares kompetensutveckling. Att de känner att de växer och kan ta steg. Vi ser att de företag som har gjort det under lång tid också går väldigt bra.
Det handlar om att skapa en lärande organisation, trots att vardagen ofta är pressad.
– Jag förstår att man tycker att man inte hinner. Men man måste ändå lägga planen för det.

Det här är en förkortad artikel från automation

Foto: tuana.se

En avgörande framtidsfråga

Framåt ser Ulrika en industri där tekniken fortsätter att utvecklas snabbt, men där människan förblir central.
– Vi kommer att använda AI mer och automatisera mer, men vi kommer fortfarande att behöva människor som förstår, utvecklar och driver det vidare.
För Sveriges del handlar det om att hålla ihop helheten. Kompetens, teknik och samverkan måste utvecklas tillsammans för att industrin ska fortsätta vara konkurrenskraftig.
– Utan kompetens kan vi inte driva teknikutveckling. Och har vi teknik måste vi se till att människor följer med.

Samtidigt ser hon en styrka i det svenska sättet att arbeta.
– Vi är bra på samverkan. Vi förstår att vi inte är tillräckligt starka ensamma.
Och kanske är det just där hennes arbete börjar och slutar. I att samla, fokusera och bygga vidare.

Läs hela artikeln i Tidningen Automation

SÅ KAN HORN LEVERERA SPECIALVERKTYG PÅ FEM ARBETSDAGAR

När kunden får en ny order eller det sker ett haveri behöver nya verktyg komma fram fort. Det är vanligt att ledtiderna för ett specialverktyg når uppemot 10-12 veckor. Och en produktion som står still kan inte vänta 10-12 veckor på ett nytt verktyg. Det behöver gå fort. Idag kan HORN leverera specialverktyg på fem arbetsdagar.

– Förr var det vanligt att ha en egen verktygsavdelning på företaget men idag sitter man ofta i händerna på en leverantör om ett verktyg går sönder. Dessutom blir de interna lagren mindre och skadan som ett stillestånd skapar större, säger Tony Asplund.

Tony Asplund har varit försäljningschef för HORN Sverige sedan 2013 och har arbetat med HORNs produkter sedan 1988. Han har alltså följt både företaget och sortimentets utveckling under flera decennier.
Konceptet Greenline, med korta ledtider, har arbetats fram under de senaste 10 åren men har slagit igenom starkt först nu. För att möjliggöra den snabba tillverkningen från order till leverans har HORN behövt ställa om stora delar av sin egen produktion. Systemet är komplext men fungerar bra tack vare en stor mängd referensdata.

– Systemet är uppbyggt med en smart inmatning av data och förstår därefter hur vi bäst producerar med den setup som finns i maskinerna, var i produktionen vi har rätt slipskivor, funktion och tillgängliga ämnen. Helt enkelt var ordern passar bäst, säger Tony.

När all data är inmatad gör systemet själv en konstruktionsritning och en kundritning som efter godkännande tas tillbaka in i systemet och startar produktionen där den bäst är lämpad.
I ett välfungerande fall kan det ta två timmar från ritning till färdigt verktyg.

Så har HORN byggt för effektivitet

Att leverera specialverktyg på fem arbetsdagar kräver mer än hög maskinkapacitet. Det krävs en flexibel och automatiserad produktion där flera delar av flödet kan anpassas efter den specifika order som trillar in.
– Hela kedjan hänger ihop. Utan den smarta inmatningen av data och tänket kring hur vi kan producera, från maskiner och setup till slipskivor och material, får vi inte den smarta helhetslösningen som HORN har lyckats plocka fram, fortsätter Tony.

En avgörande del i framgången är möjligheten för flera maskiner att utföra samma typ av arbete. När en ny order kommer in kan systemet därför hitta det flöde där rätt förutsättningar finns i stället för att vara beroende av att en specifik maskin ska vara ledig. Dessutom har HORN kontroll över stora delar av sin tillverkning själva, från hårdmetall och pressning till beläggning.

Resultatet är ett produktionsflöde som kan reagera snabbt när förutsättningarna förändras. Och det är möjligt tack vare kombinationen av automation, data och flexibilitet. För kunden innebär det framför allt en sak, kortare tid mellan behov och färdigt verktyg.

– Det är hela flödet som ger oss och kunden en fördel. Vi har byggt upp produktionen för att kunna möta kundens behov och få fram ett specialverktyg på fem arbetsdagar, avslutar Tony.

Tony Asplund
Försäljningschef

TEXT: Elin Elmersson

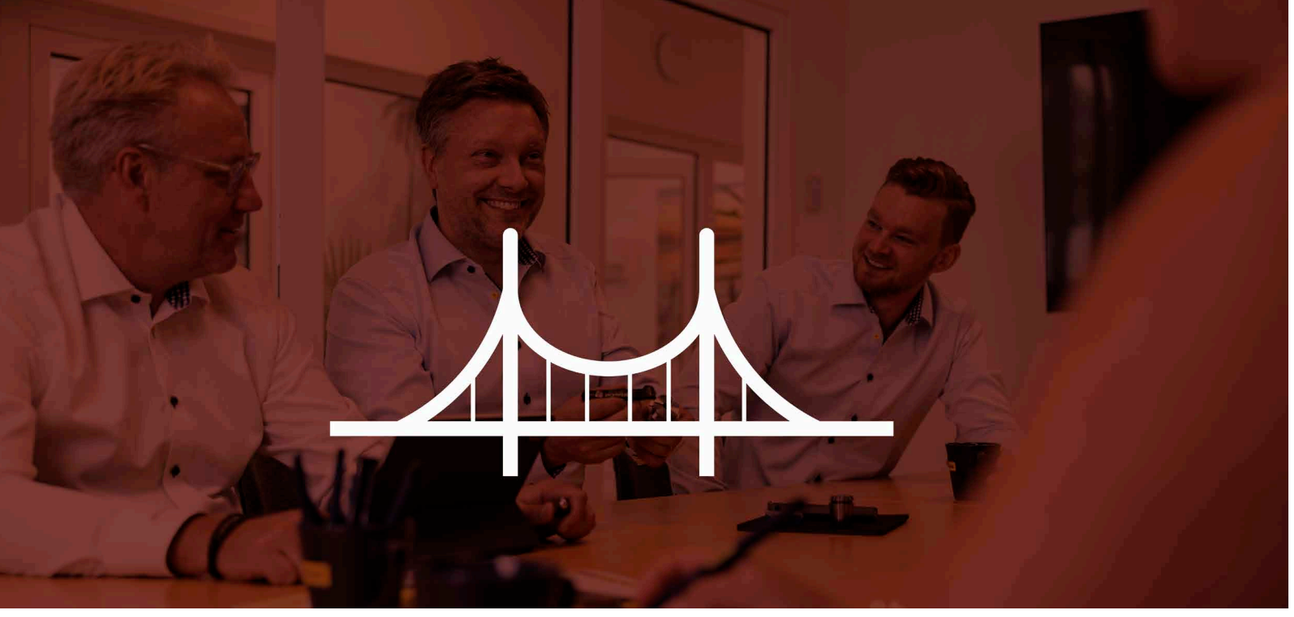

Foto: tuana.se

FRÅN FORSKNING TILL VERKLIG NYTTA I FÖRETAGEN

Det råder varken brist på forskning, innovationer eller nya tekniska lösningar. Däremot finns en utmaning i att ta dem från forskningsmiljön till produktion.
Med utgångspunkt i Skärteknisk BRYGGA startar nu BRYGGAN. Ett projekt som ska handla ännu mer om hur innovationer och forskningsresultat kan omsättas i praktiken och skapa nytta i svenska företag.

Så kan fler dra nytta av utvecklingen

Syftet är inte enbart att genomföra nya utvecklingsprojekt. En viktig del i BRYGGAN är att följa och beskriva vägen från innovation till implementering. För vad är det som krävs för att en idé ska fungera i praktiken? Vilka steg behöver tas? Vilka aktörer behöver vara med? Och vad kan andra företag lära sig av processen?

Förhoppningen är att erfarenheterna från genomförda case ska kunna användas av fler. BRYGGAN breddar också perspektivet från den skärtekniska industrin till fler delar av näringslivet, bland annat genom att inkludera trä- och möbelindustrin.

Projektet drivs av Skärteknikcentrum Sverige tillsammans med Träcentrum och bakom satsningen står flera aktörer från både näringsliv, forskning och organisationerna Manufacturing Technology Association Sweden, Automation Småland, Trä- och Möbelföretagen, Swedbank genom Sparbanksstiftelsen Alfa och Stiftelsen Seydlitz MP bolagen.

Grundstenen i projektet är att samla kompetenser som annars inte alltid möts kring samma utvecklingsfrågor.

MED STÖD AV
REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Medfinansieras av
Europeiska unionen

ETT NYTT SÄTT ATT DRIVA UTVECKLING

Ur vårt perspektiv har det varit positivt att få tillgång till resurser

I det nya projektet ska arbetssättet utvecklas vidare. I stället för att utgå från en färdig teknisk lösning börjar vi i ett problem. Ett företag som identifierar en utmaning som behöver lösas. Om det visar sig att fler företag har liknande behov samlas de sedan kring ett gemensamt utvecklingscase.

På det sättet skapar BRYGGA nytta för flera företag där forskningsaktörer och andra kompetenser kan bidra till att hitta och testa en lösning med potential att kunna användas i fler verksamheter.

– Ur vårt perspektiv har det varit positivt att få tillgång till resurser och kompetens att utveckla de idéer vi haft kring nya lösningar som vi annars inte hade kunnat genomföra. Från vår sida har vi kunnat bidra med tillgång till maskiner och tid för att inom ramen för projektet kunna genomföra tester av de nya lösningarna, säger Peter Stenlund, Finmekanik i Småland.

Peter Stenlund, Finmekanik i Småland

FORSKNING SOM KOMMER NÄRA VERKLIGHETEN

Det har varit inspirerande att se hur forskningsinstitut i Tyskland jobbar

En annan del i arbetet har varit att titta på, och lära oss av, andra länder. Projektgruppen har varit i både Singapore och Tyskland för att se hur universitet, högskolor och företag arbetar med innovation, forskning och implementering.

För företagen handlar det i slutändan om att lyckas lösa riktiga problem. Företag som lyckas hitta en ny metod, förbättra en process eller utveckla en produkt som sparar tid och resurser och samtidigt stärker Sveriges konkurrenskraft.

– Det har varit inspirerande att se hur forskningsinstitut i Tyskland jobbar med tekniska utmaningar. Framförallt hur verklighetsnära deras arbete är och att de försöker förstå och lösa reella utmaningar som exempelvis skärförslitning eller optimering av emulsion. Det är något vi verkligen behöver lära oss mer om för att kunna fortsätta vara konkurrenskraftiga, säger Patrik Isaksson, delägare av Isakssons Metallindustri.

Patrik Isaksson, Isakssons

DET ÄR SVÅRT ATT UTVECKLA KOMPETENS DU INTE HAR KOLL PÅ

Industrin är en bransch under snabb förändring. Det innebär att vår kompetens behöver utvecklas med den. Men för att kunna utveckla rätt kompetens behöver du också veta vilken kompetens som finns i verksamheten idag och vilka luckor som behöver fyllas.

Vad är branschvalidering?

Branschvalidering är ett sätt att bedöma och validera en persons kompetens utifrån nationella kompetenskrav som branschen själv har tagit fram.

Validering bryr sig inte om hur eller vart en medarbetare har fått sin kunskap utan vilken kompetens personen besitter idag.

1. **Du får koll på kompetensen som redan finns**
   I många företag finns en enorm mängd kunskap som aldrig har dokumenterats eller synliggjorts. Med validering får företaget ett tydligare underlag för vilken kompetens som finns idag.

2. **Kompetensutvecklingen blir mer träffsäker**
   I stället för att utbilda "för säkerhets skull" kan företaget se var det faktiskt finns behov av utveckling. Valideringen kan sedan fungera som en startpunkt för fortsatt kompetensutveckling.

3. **Medarbetaren får ett bevis på sin kompetens**
   För individen blir kompetensen synlig och erkänd. Det kan också ge en tydligare bild av nästa steg i den egna utvecklingen

Så går branschvalidering till

1. **Inled processen** genom att ta kontakt med Skärteknikcentrum Sverige eller ett ackrediterat testcenter.
2. **Planera tillsammans** med testcentret. Ni går igenom syftet med validering, hur resultaten ska användas och vad som händer efteråt.
3. **Genomför testerna**. De teoretiska och praktiska momenten sker antingen på testcentret eller på din arbetsplats. Den teoretiska delen genomförs digitalt.
4. **Följ upp resultatet.** Efter avslutad validering går du tillsammans med testcentret igenom utfallet och ett förslag på åtgärder och vidareutveckling tas fram.

SKÄRTEKNIKCENTRUM VÄXER

Skärteknikcentrum Sverige har vuxit under åren och vi vill passa på att dela med oss av industrins röster.

"Skärteknikcentrum Sverige är ett fantastiskt forum för kompetensutbyte. Vi har använt oss av deras branschvalidering i många år och tycker även att Skärteknisk BRYGGA är en fantastisk möjlighet. Här finns en enorm potential som bara väntar på att få landa i svensk industri."
Indexator

"Jag tror att branschen tacklas med både gemensamma och individuella utmaningar där vi alla sitter på våra egna funderingar och lösningar. Därför har vi valt att gå med i Skärteknikcentrum Sverige - för att få möjlighet att samlas med våra branschkollegor och hjälpas åt att utveckla Sverige som industrination tillsammans."
Nordåker Teknik

"Skärteknikcentrum har ett gediget nätverk och anordnar mötesplatser och andra aktiviteter som jag uppskattar. Tack vare det här nätverket blir en liten aktör som oss inte ensamma. Det finns alltid stöd och hjälp att hitta i andra i branschen. Dessutom kan vi hjälpas åt och ta oss an större utmaningar tillsammans."
Hellstens

BRANSCHVALIDERING FÖR DEN SKÄRTEKNISKA BRANSCHEN

CNC-TEKNIK och Verktygsteknik är den skärtekniska branschens system för validering, utveckling och certifiering av kompetens som krävs för konkurrenskraftig produktion. Systemen omfattar de kompetenskrav som branschens företag formulerar och kvalitetssäkrar.

CNC-TEKNIK

Grönt certifikat

Grönt certifikat säkerställer grundförståelse för CNC-teknik och en yrkeskompetens för att självständigt kunna arbeta med gott omdöme och använda maskiner, verktyg och utrustning på ett säkert sätt samt producera enligt gällande kvalitets- och produktivitetskrav.

Blått certifikat

Säkerställer grundförståelse för beredningsteknik och en yrkeskompetens för att självständigt kunna planera beredningsarbetet samt göra relevanta val och beräkningar för en fungerande bearbetningsprocess.
För att upprätthålla en god kvalitet revideras systemet för CNC-TEKNIK med jämna mellanrum.

Gult certifikat - NYHET

En nyhet som lanseras i slutet av 2026 och har utvecklats under drygt ett års tid av Skärteknikcentrum Sverige tillsammans med företag och ämnesexperter i branschen.
Gult certifikat riktar sig till CNC-operatörer som är en del i en process med hög grad av automation där skärande bearbetning är en del av ett större flöde. Certifikatet gör det möjligt att säkerställa och dokumentera de kunskaper som är viktiga för rollen. Jämfört med CNC-TEKNIK Grönt certifikat innebär det gula certifikatet ett utökat innehåll inom Automation och Produktion medan andra områden är mindre omfattande än i Grönt certifikat.
Validering mot CNC-TEKNIK Gult Certifikat sker via teoretiska moment.

VERKTYGSTEKNIK

Verktygsteknik är en certifiering som säkerställer grundförståelse för bearbetning, montering och underhåll av verktyg. De tre olika områdena innefattar hela den kompetens som traditionella verktygsmakarrollen innefattar.

FÖR ANDRA ROLLER PÅ ARBETSPLATSEN

För andra industriella yrkesroller på arbetsplatsen finns det en branschgemensam valideringsmodell som Svensk industrivalidering ansvarar för.

BAS-konceptet säkerställer den grundläggande kompetensnivå som krävs för arbetsuppgifter inom alla branscher i industrin. Med en BAS-kvalifikation som grund blir det lättare att bygga vidare på mer branschspecifik kompetens.

Det finns fyra BAS-kvalifikationer:

- Industriteknik BAS
- Automation BAS
- Underhåll BAS
- Produktionsteknik BAS

INDUSTRIVALIDERING

Om Svensk industrivalidering

Svensk industrivalidering är ett sammanhållet nationellt system och en infrastruktur för branschvalidering, kompetensutveckling och erkännande av yrkeskompetens. Systemet spelar en viktig roll i att säkerställa den kompetens som behövs för en hållbar och konkurrenskraftig industriell produktion.

Svensk industrivalidering är ett samarbete mellan Skärteknikcentrum Sverige, arbetsmarknadens parter och andra branschorganisationer, där Skärteknikcentrum Sverige också fungerar som driftsorganisation.

SLUTA KONKURRERA OM SAMMA KOMPETENS

Kompetensbrist är ett faktum inom många branscher och för många företag. När flera arbetsgivare söker efter samma begränsade kompetens blir resultatet att människor flyttar mellan företag, snarare än att ny kompetens tillförs marknaden. Ett företag lyckas rekrytera samtidigt som ett annat tappar den person de behöver.
Koncernen Satellite Group tröttnade på problemet och skapade ett sätt att hjälpa människor att navigera på arbetsmarknaden samtidigt som de hjälper företag att säkerställa sin kompetensförsörjning.

Ett av dotterbolagen i koncernen är Professionals Nord som arbetar med bemanning, rekrytering och intensivutbildning inom kompetensbristområden via ett koncept de kallar Accelerated Learning. Accelerated Learning är ett utbildningsprogram som vuxit fram ur viljan att skapa något nytt för att bidra till företagens långsiktiga kompetensförsörjning. En utbildningsform där människor med rätt driv genomgår en utbildning och blir garanterade jobb inom en framtidsbransch.

Professionals Nord vill vara mer än ett rekryteringsföretag eller en utbildningssamordnare. Målet är att vara en del av lösningen i kompetensbristproblematiken.

Börja med potential i stället för erfarenhet

Industrin är en bransch där kompetensbristen ofta blir tydlig. Bror Tonsjö är en mekanisk verkstad och legotillverkare med kunder inom bland annat tung fordonsindustri, energisektorn och försvarsindustri. Under de senaste åren har verksamheten vuxit och så också behovet av nya medarbetare. Däremot motsvarar utbudet av kvalificerad kompetens inte alltid behovet av ny kompetens. Missmatchen har ibland tvingat Bror Tonsjö att anställa medarbetare utan rätt grundkompetens och genomföra en stor del av upplärningen själva.

När Professionals Nord presenterade sitt CNC-program såg Bror Tonsjö en möjlighet att arbeta på ett annat sätt. I programmet väljs deltagarna ut utifrån potential och motivation. Deltagarna genomgår två veckors förstudier och tolv veckors intensiv, branschanpassad utbildning till CNC-operatörer.

– Vi kan bara rekommendera upplägget. Det är ett effektivt och bra sätt att forma och sätta in rätt medarbetare, säger Johan Håkansson, HR & Sustainability Manager, på Bror Tonsjö.

TEXT: Elin Elmersson

SATELLITE GROUP

Bror Tonsjö vill göra det igen

I traditionell rekrytering är utgångspunkten ofta vem som redan har rätt erfarenhet. Här börjar processen i stället med vem som har förutsättningarna och motivationen att lära sig. Det gör det möjligt att rekrytera människor med bakgrund från både närliggande och helt andra branscher. Upplägget är skapat för att lära sig mycket på kort tid och att arbetsgivaren själv får vara med och forma innehållet.
– En av fördelarna med programmet har varit att alla går in med samma förutsättningar. Vi är lika gröna allihopa och har kunnat stötta varandra i utbildningen, säger Helen Welinder, tidigare deltagare i CNC-programmet.

För Bror Tonsjö har det varit ett sätt att tänka lite annorlunda kring rekrytering. Istället för att enbart söka personer som redan har rätt erfarenhet kan företaget identifiera människor med potential att snabbt utveckla den kompetens som behövs. När utbildningen dessutom kan anpassas efter verksamhetens behov blir steget från utbildning till produktion kortare. Bror Tonsjö har anmält intresse för en ny omgång av CNC-programmet.

– För oss är modellen inte bara ett sätt att lösa ett enskilt rekryteringsbehov utan ett sätt för hela industrin att arbeta mer långsiktigt med sin kompetensförsörjning, avslutar Johan Håkansson.

Foto: Fredrik Karlsson/Solsta Foto AB

När ett företag får svårt att rekrytera är det lätt att tänka att problemet börjar där och då. Någon slutar, produktionen växer eller ny teknik skapar behov av kompetens som inte finns i organisationen.
Då börjar jakten.
Men egentligen började rekryteringen betydligt tidigare.

Den började kanske när den framtida CNC-operatören, produktionsteknikern eller konstruktören för första gången blev nyfiken på teknik. När en lärare väckte intresset. När någon fick göra prao, besöka en industri eller möta en yrkesperson som visade vad ett arbete inom svensk tillverkningsindustri faktiskt kan innebära. Och den fortsätter långt efter anställningen.
När tekniken förändras behöver också kompetensen utvecklas. När erfarna medarbetare går vidare måste yrkeskunnande föras över.
När företaget investerar i ny utrustning behöver kompetensen följa med.
Därför är kompetensförsörjning större än rekrytering.
För medlemsföretag innebär det att kompetensförsörjning behöver vara mer än en punkt på agendan när rekryteringen redan är svår. Det behöver vara ett långsiktigt arbetssätt där utbildningssamverkan, validering, handledning och attraktionskraft hänger ihop med företagets affär och utveckling.

Företaget är redan en del av systemet

Många industriföretag bidrar redan till framtidens kompetens utan att nödvändigtvis beskriva arbetet på det sättet.
Ni tar kanske emot APL-elever. Någon av era medarbetare fungerar som handledare. Företaget sitter i ett programråd eller en lokal styrgrupp för Teknikcollege. Ni tar emot studiebesök, samarbetar med en yrkeshögskola eller engagerar er i yrkestävlingar.
Varje sådan insats påverkar vilka utbildningar unga väljer, vilken bild de får av industrin och hur väl utbildningarnas innehåll svarar mot företagens verklighet. För medlemsföretaget är det samtidigt ett sätt att komma närmare framtida kompetens, påverka innehållet i utbildningarna och bygga relationer innan rekryteringsbehovet blir akut.
Ett företag som har nära relationer med utbildningsaktörer får tidigare kontakt med framtida medarbetare. Ni får bättre förståelse för hur utbildningarna fungerar och större möjligheter att bidra med kunskap om hur tekniken och kompetensbehoven förändras.
Samtidigt får elever och lärare tillgång till något som ingen broschyr kan ersätta: den verkliga industrin.
Maskinerna. Tekniken. Problemlösningen.
Människorna.

Men framtidens kompetens finns också redan i företaget

När kompetensbrist diskuteras hamnar fokus lätt på människor som ännu inte arbetar i industrin.
Minst lika viktig är frågan:

Vad kan människorna som redan arbetar hos oss - och vad behöver de kunna i morgon?

Här blir arbetet med strategisk kompetensförsörjning avgörande.
Branschvalidering kan exempelvis användas för att synliggöra befintligt kunnande och identifiera vilka delar som behöver utvecklas.
För företaget ger det ett bättre underlag för kompetensutveckling, omställning och framtida investeringar. För individen blir den egna kompetensen tydligare och möjligheten att utvecklas större.
Det är också ett annat sätt att se på kompetensbrist.

...mer på nästa sida

I stället för att bara fråga:
Vem behöver vi rekrytera?
kan företaget också fråga:

Vilken kompetens har vi redan, vilken behöver vi utveckla och vilken behöver vi faktiskt rekrytera?

SKTC:s arbete med CNC-TEKNIK och Svensk industrivalidering bygger just på att kompetens ska kunna identifieras, utvecklas och erkännas utifrån krav som industrin själv varit med och formulerat.

Attraktionskraft byggs innan ansökan kommer

Nästa del handlar om attraktionskraft.
Unga behöver vilja välja industrin.
Där har företagen en betydligt större roll än man ibland tänker på.
Industrins yrkestävlingar är ett exempel.
Tävlingarna handlar förstås om yrkesskicklighet, men de gör också kompetensen synlig. Unga får se andra unga prestera inom CNC-teknik, CAD-konstruktion och andra industriyrken. Teknik, precision och problemlösning får människor och ansikten.
För medlemsföretagen finns dessutom möjlighet att engagera sig, bidra med yrkeskunnande och möta framtidens medarbetare.
Det är också en viktig del av SKTC:s arbete med framtidssäkring: fler unga behöver upptäcka produktions- och teknikrelaterade yrken, samtidigt som industrin behöver förstå vad nästa generation förväntar sig av arbetslivet.
Det handlar alltså inte bara om att få fler unga att förstå industrin.
Industrin behöver också förstå dem.

Från HR-fråga till affärsfråga

Det är kanske här den största förflyttningen behöver ske.
Kompetensförsörjning kan inte vara något som enbart hamnar hos HR.
Produktionsledaren ser vilka kompetenser som kommer att behövas när ny teknik införs.
Den erfarna operatören kan vara företagets bästa handledare. Marknadsansvarig kan visa människor utanför företaget vilka yrken, möjligheter och utvecklingsvägar som faktiskt finns. Ledningen kan skapa förutsättningar för långsiktiga samarbeten med utbildningar.
Alla behöver inte göra allt.
Men kompetens behöver behandlas som vilken annan strategisk resurs som helst.
Företag planerar investeringar i maskiner, kapacitet, kvalitet och produktion flera år framåt.
Kompetensen behöver finnas med i samma resonemang, inte som en separat HR-fråga utan som en del av företagets förmåga att växa, ställa om och leverera.

Vi behöver inte alltid skapa något nytt

Det positiva är att mycket av infrastrukturen redan finns.
Utbildningar. Teknikcollege. APL och LIA.
Branschvalidering. Testcenter. Yrkestävlingar.
Företagsnätverk. Universitet och forskningsmiljöer.
Problemet är därför inte alltid att vi saknar initiativ.
Ibland saknar vi kopplingarna mellan dem.
När företagens behov når utbildningen, när utbildningen möter arbetslivet, när befintlig kompetens kan synliggöras genom validering och när unga får möjlighet att upptäcka industrin börjar delarna förstärka varandra.
Det är det jag menar med ett kompetensekosystem: att utbildning, företagens behov, ungas vägval, befintlig kompetens och branschens gemensamma strukturer hänger ihop och kan förstärka varandra när vi använder dem medvetet.
Inte ännu en modell som företagen ska förhålla sig till.
Utan ett sätt att se hur de insatser som redan finns kan användas mer strategiskt.
Och där har varje medlemsföretag en plats.

Anteckna!

Fyra frågor att ta med till nästa ledningsmöte

1. Vilken kompetens behöver vi om tre till fem år - inte bara idag?
2. Vet vi vilken kompetens våra nuvarande medarbetare faktiskt har?
3. Vilka utbildningar och andra aktörer behöver vi ha en relation med för att påverka vår framtida kompetensförsörjning?
4. Hur får nästa generation veta att vårt företag och vår bransch kan vara en framtid för dem?

Kompetens är inte något vi hittar när behovet uppstår.
Det är något vi bygger. Tillsammans.

SKÄRTEKNIKCENTRUM VÄXER

Skärteknikcentrum Sverige har vuxit under åren och vi vill passa på att dela med oss av industrins röster.

“Genom att samverka inom områden som kompetenssäkring, teknik, digitalisering och innovation inom CNC-teknik ser vi tydliga fördelar. Det handlar inte bara om att stärka den egna konkurrenskraften utan om att bidra till en starkare svensk industri”
Åkers

“Låter som man lyft intressanta frågor tidigare, så jag ville gå med.”
Aknes Mekaniska

“Nätverket genom SKTC lyfter och samverkar kring både hårda och mjuka värden. Det ser jag som en bra plattform för att dela erfarenheter med branschkollegor och skapa förutsättningar för fortsatt tillväxt.”
Boggs

“Här finns likasinnade företag som står inför liknande utmaningar och projekt. Många av oss är av en mindre storlek och har varken tid eller resurser att lösa alla problem på egen hand. Med vårt medlemskap i Skärteknikcentrum Sverige får vi möjlighet att möta det som ligger framför tillsammans med våra branschkollegor. Här pratar vi samma saker och kan hjälpas åt att utveckla svensk industri.
Isakssons

VEM VISAR VÄGEN TILL INDUSTRIN?

Hur ska en 15-åring kunna välja en framtid inom industrin
om hon eller han aldrig har fått se vad den faktiskt innebär?
Industrin vet precis vilken kompetens den behöver.
Men vet nästa generation vilka möjligheter som finns?

FOTO: WorldSkills Sweden

Industrins yrkestävlingar är en gemensam satsning av Skärteknikcentrum Sverige, Industriarbetsgivarna, Teknikföretagen, Svetskommissionen, IF Metall och MTAS. Syftet är att öka intresset för teknik och industri bland ungdomar.

Tävlingarna visar karriärvägar som finns inom industrin så att fler ska se en framtid i branschen och genomförs för att kvalificerad kompetens är en avgörande faktor för svensk industris konkurrenskraft.

Industrins yrkestävlingar utgör sex tävlingar inom CNC-teknik (svarvning och fräsning), svets, industri-el, CAD-konstruktion och automationsteknik.

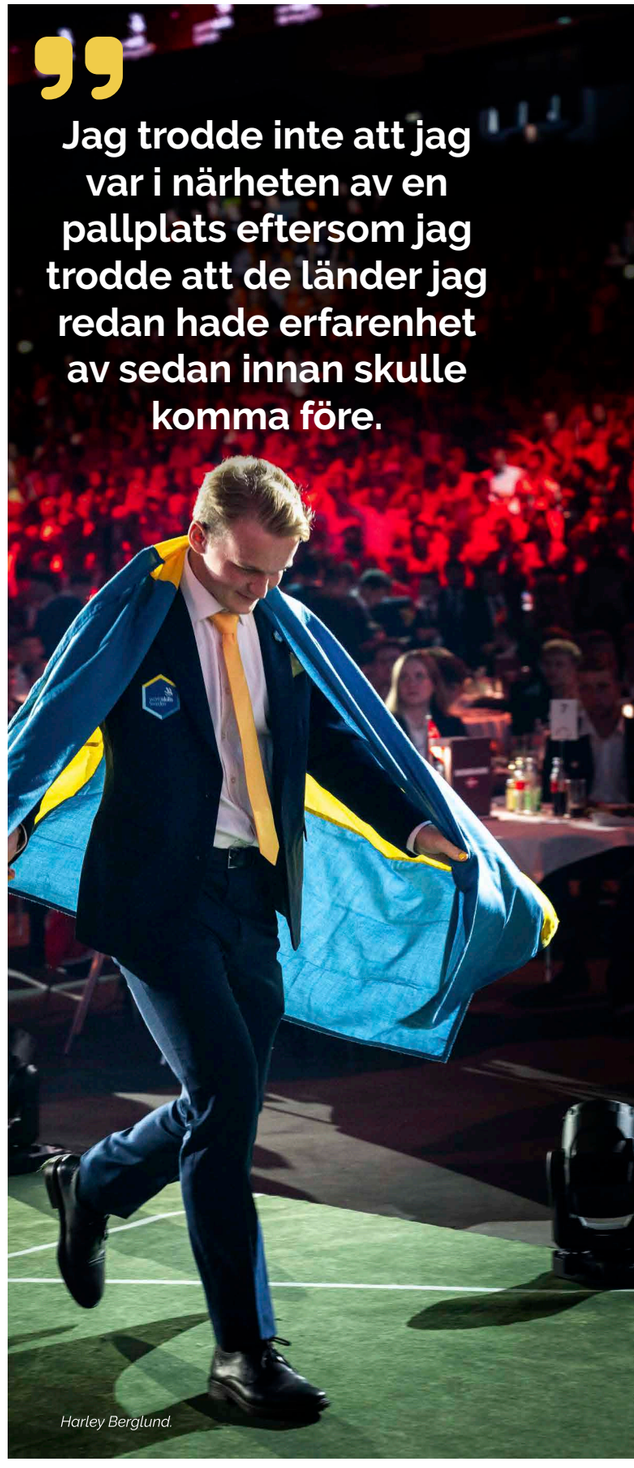
Vidare från tävlingarna kvalificerar sig de bästa till Yrkes-SM som i sin tur utser vilka som får representera Sverige i Yrkes-EM och Yrkes-VM. En av våra svenska framgångar är Harley Berglund som har tävlat i Ungdoms-SM, Yrkes-SM, Yrkes-VM och Yrkes-EM i CAD-konstruktion.

– Jag har alltid varit en tävlingsmänniska och tävlar gärna om det mesta. Det största värdet har varit att få mäta mig mot resten av världen. Det ger en indikation på min kompetens. Jag gjorde dessutom det bästa svenska resultatet i mitt yrke genom tiderna. Och fick en medallion for excellence och ett guld.

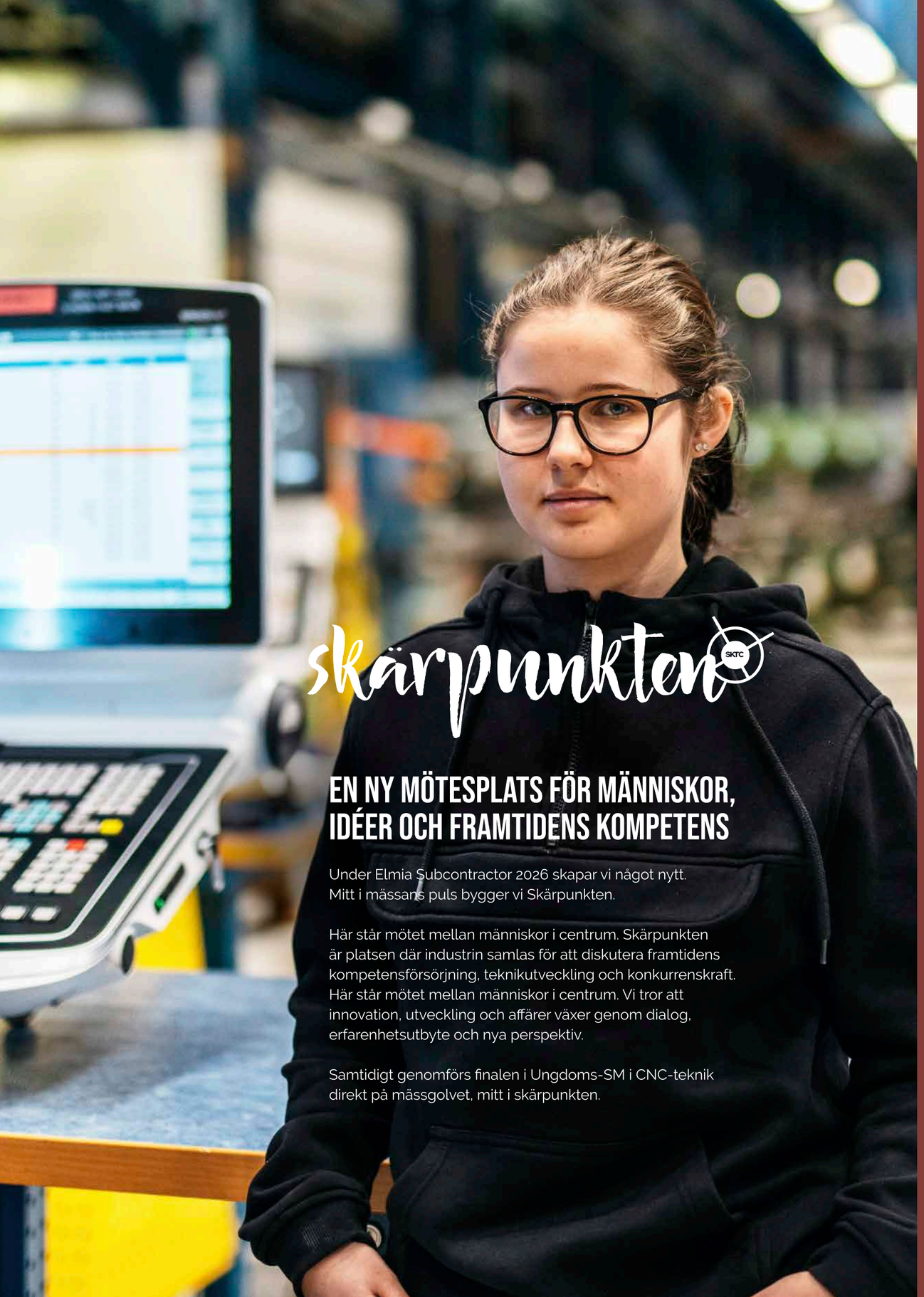
Han menar också att tävlingsevenemangen är bland det största han har upplevt.

– Jag hade aldrig kunnat föreställa mig hur stort evenemanget skulle vara. Arenan var enorm och fylld med tusentals besökare och tävlande. Det var inspirerande att se så många olika yrken som fanns representerade och hur mycket engagemang det finns för tävlingarna världen över, säger Harley Berglund.

Yrkestävlingarnas syfte är att bidra till att fler upptäcker karriärmöjligheter och fördelarna med att gå en yrkesutbildning.

Harley Berglund.

EN NY MÖTESPLATS FÖR MÄNNISKOR, IDÉER OCH FRAMTIDENS KOMPETENS

Under Elmia Subcontractor 2026 skapar vi något nytt. Mitt i mässans puls bygger vi Skärpunkten.

Här står mötet mellan människor i centrum. Skärpunkten är platsen där industrin samlas för att diskutera framtidens kompetensförsörjning, teknikutveckling och konkurrenskraft. Här står mötet mellan människor i centrum. Vi tror att innovation, utveckling och affärer växer genom dialog, erfarenhetsutbyte och nya perspektiv.

Samtidigt genomförs finalen i Ungdoms-SM i CNC-teknik direkt på mässgolvet, mitt i skärpunkten.

MÖTESPLATSER

Skärteknikcentrum Sverige erbjuder mötesplatser med syfte att stärka den skärtekniska branschen och främja samarbetet mellan medlemsföretagen.

Mötesplatserna erbjuder en plattform för teknikutveckling där du får möjlighet att ta del av värdefulla erfarenheter, insikter och innovationer. Genom att delta får du också tillgång till vårt breda nätverk av branschkollegor, leverantörer och experter.

ÅRSMÖTE

APR

Skärteknikcentrum Sverige ägs av Riksföreningen Skärteknikcentrum Sverige och i samband med årsmötet bjuds medlemmarna in till en träff med branschinformation, middag och ett inspirerande företagsbesök.

YRKES-SM PÅ ELMIA VERKTYGSMASKINER

MAJ 2028

Under Elmia Verktygsmaskiner arrangeras Yrkes-SM i CNC-teknik. Två lyckliga tävlanden i fräs och svarv får varsin plats i Yrkeslandslaget.

SKÄRTORSDAG

OKT

Skärtorsdag är den skärtekniska branschens årliga mötesplats, med fokus på teknik och hållbar konkurrenskraft. Dagen bjuder på ett talarprogram med ledande experter och mötesytor där våra utställare från branschen visar upp sina senaste produkter och tjänster.

SID CONGRESS

JUN 2027

Genom vårt medlemskap i SID (Syndicat International du Décollétage) får du som medlem tillgång till ett internationellt nätverk inom branschen. Vartannat år erbjuds en internationell kongress med seminarier, företagsbesök och nätverksmöjligheter.

UNGDOMS-SM PÅ ELMIA SUBCONTRACTOR

NOV

Under Elmia Subcontractor arrangerar årets final i Ungdoms-SM i CNC-teknik. De två bästa lagen kvalificerar sig vidare till Yrkes-SM.

SKÄRTORSDAG X

Skärtorsdag X hålls som webbinarier fyra gånger om året, där tekniska experter inom skärteknik bjuds in.

bli medlem

BLI EN DEL AV ETT SKARPT NÄTVERK

Skärteknikcentrum Sverige är en branschorganisation som är öppen för företag i Sverige som har skärande bearbetning i sin verksamhet samt deras teknik- och materialleverantörer.

Gemensamt för medlemsföretagen är deras höga tekniska nivå och starka drivkraft för utveckling. Tillsammans utgör vi ett skarpt nätverk som arbetar för att driva innovation och främja tillväxt, vilket stärker den skärtekniska branschens konkurrenskraft.

SKTC
SKÄRTEKNIKCENTRUM | SVERIGE

Skärteknikcentrum Sverige | info@sktc.se | www.sktc.se